

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Václava Trajera a soudců Mgr. Lenky Havlíčkové a Mgr. Bc. Ondřeje Šafránka ve věci

žalobce: **Greenpeace Česká republika, z. s.**, IČO: 17049059
sídlem Prvního pluku 143/12, 186 00 Praha 8
zastoupen advokátem JUDr. Jaromírem Kyzourem
sídlem Lublaňská 398/18, 120 00 Praha 2

proti
žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**
sídlem Vršovická 1442/65, 100 10 Praha 10

za účasti
osob zúčastněných
na řízení: **1. Lesy České republiky, s. p.**, IČO: 42196451
sídlem Přemyslova 1106/19, 500 08 Hradec Králové

2. Město Litvínov
sídlem Náměstí Míru 11, 436 01 Litvínov
zastoupena advokátem JUDr. Martinem Fejfarčem, LL.M.
sídlem Josefa Lady 2106, 434 01 Most

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 4. 2024, č. j. MZP/2024/220/763,

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva životního prostředí ze dne 8. 4. 2024, č. j. MZP/2024/220/763, a rozhodnutí Krajského úřadu Ústeckého kraje ze dne 18. 12. 2023, č. j. KUUK/180428/2023, se **ruší** a věc se **vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

- II. Žalovaný je **povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 9 800 Kč do třiceti dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku.
- III. Osoby zúčastněné na řízení **nemají** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Krajský úřad Ústeckého kraje (dále jen „krajský úřad“) vydal dne 18. 12. 2023 pod č. j. KUUK/180428/2023 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“) na žádost osoby zúčastněné na řízení (Lesy České republiky, s. p., dále též „žadatel“ nebo „Lesy ČR“) souhlas podle § 45c odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, (dále jen „ZOPK“) k zásahům, které by mohly vést k poškození nebo narušení obnovy evropsky významné lokality Východní Krušnohoří nebo jejích předmětů ochrany, a to pro těžbu obnovní v porostních skupinách dle jednotek prostorového rozdělení lesa v platném lesním hospodářském plánu (dále jen „LHP“) pro lesní hospodářský celek (dále též „LHC“) Litvínov 2021–2030 a dle LHP pro LHC Telnice 2021–2030. Souhlas přitom krajský úřad podmínil prováděním těžby v období vždy od 1. 9. do 28. 2. následujícího roku, nejdéle však do konce roku 2030.
2. Shora označeným rozhodnutím ze dne 8. 4. 2024, č. j. MZP/2024/220/763, (dále též „napadené rozhodnutí“) žalovaný zamítl žalobcovo odvolání a potvrdil prvostupňové rozhodnutí. Proti tomuto rozhodnutí žalovaného směřuje žaloba v této věci.
3. Soud účastníkům správního řízení (mimo žalobce) adresoval výzvu podle § 34 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, (dále jen „s. ř. s.“) zdali v soudním řízení chtějí uplatňovat práva osoby zúčastněné na řízení. Na tuto výzvu reagovaly dva subjekty – Lesy ČR a Město Litvínov –, které uplatnily právo na vyjádření stanoviska.

Žaloba

4. Žalobce předně namítl, že prvostupňové i žalobou napadené rozhodnutí bylo vydáno v rozporu s § 45h a § 45i ZOPK, jež transformují čl. 6 směrnice Rady 92/43/EHS ze dne 21. května 1992, o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin. Dle žalobce byl obsahem podané žádosti záměr spadající pod § 45h odst. 1 ZOPK, pro jehož povolení bylo nezbytné přinejmenším stanovisko orgánu ochrany přírody dle § 45i odst. 1 téhož zákona; ve správním spisu však takové stanovisko abscentuje, přestože nemohl být vyloučen významný negativní vliv požadovaného kácení buku lesního. Podle žalobce prvostupňové rozhodnutí (jakožto souhlas vydaný dle § 45c odst. 2 ZOPK) nenahrazuje stanovisko vyžadované podle § 45i odst. 1 téhož zákona. Žalobce se proto domnívá, že stanovisko mělo být opatřeno, a následně použito jako podklad pro rozhodnutí. Záměry kácení totiž mohou významně ovlivnit předmět ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality Východní Krušnohoří. Pokud by v následném stanovisku dle § 45i odst. 1 ZOPK orgán ochrany přírody nevyločil významné negativní ovlivnění předmětu ochrany koncepcí nebo záměrem, musel by předkladatel zpracovat varianty řešení, jejichž cílem je významný negativní vliv vyloučit, nebo v případě, že vyloučení není možné, alespoň zmírnit. Případné schvalování posouzeného záměru upravuje § 45i odst. 8 a násl. ZOPK. Tyto postupy však v nyní proběhnuvším správním řízení nebyly dle žalobce dodrženy. Navíc, pokud by bývalo bylo opatřeno stanovisko dle § 45i ZOPK, a toto shledalo negativní vliv záměru, mohl by být záměr povolen pouze po provedení odpovídajícího posouzení jeho vlivů na životní prostředí ve smyslu zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů, (dále jen „zákon o posuzování vlivů“). V tom žalobce odkázal

na rozsudek Soudního dvora Evropské unie ve věci C-304/05 *Komise v. Itálie* a rozsudek Evropského soudního dvora ve věci C-127/02 *Waddenzee*. Že různé formy zamýšlených lesnických zásahů mohou být „plánem nebo projektem“, které je třeba takto posuzovat, pak dle žalobce potvrzuje také rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 8. 2014, č. j. 3 As 75/2013-112, či rozsudek Soudního dvora Evropské unie ve věci C-441/17.

5. Premisu, že na žadatelem zamýšlené kácení stromů bylo třeba nahlížet jako záměr ve smyslu § 45h odst. 1 ZOPK, postavil žalobce na čtyřech okolnostech. Předně na souvislosti s dalšími záměry těžeb na území evropsky významné lokality Východní Krušnohoří, dále na postupu orgánu ochrany přírody v daném řízení (krajský úřad i žalovaný sami považovali za nutné omezit s ohledem na předměty ochrany rozsah těžeb vymezený v žádosti), rovněž na existenci řízení o zákazu těžeb vedeného krajským úřadem přímo ve vztahu k LHC Litvínov a LHC Telnice, a konečně na okolnostech, jež provázely schválení LHP pro LHC Litvínov a LHC Telnice, ze kterých podle žalobce plyne protichůdnost závěrů žalovaného. Soud podotýká, že tyto čtyři okolnosti žalobce v podané žalobě obsáhle rozvedl a navrhl k jejich prokázání množství důkazů. Podrobnou rekapitulaci těchto navazujících částí žaloby soud do odůvodnění tohoto rozsudku již nepromítl, neboť pro posouzení důvodnosti žaloby nebyly podstatné (k tomu viz níže).
6. Žalobce proto navrhl, aby soud rozhodnutí žalovaného zrušil a aby zrušil také prvostupňové rozhodnutí.

Vyjádření k žalobě

7. Žalovaný se k žalobě vyjádřil podáním ze dne 30. 7. 2024. V něm zejména uvedl, že vzhledem k § 4 odst. 3 ZOPK, podle něhož závazné stanovisko orgánu ochrany přírody ke schválení lesních hospodářských plánů nahrazuje odůvodněné stanovisko podle § 45i odst. 1 ZOPK, není možné po vydání souhlasného závazného stanoviska dovozovat pravomoc orgánu ochrany přírody k uplatnění § 45h a § 45i ZOPK ve vztahu k jednotlivým navrhovaným těžbám vůči vlastníkovu lesa. Žalovaný argumentoval, že v nynějším řízení o žádosti o vydání souhlasu dle § 45c odst. 2 ZOPK již nemůže probíhat postup dle § 45i odst. 1 téhož zákona (a postupy na něj případně navazující) z důvodu, že stanovisko dle posledně uvedeného zákonného ustanovení bylo nahrazeno závazným stanoviskem orgánu ochrany přírody dle § 4 odst. 3 a 5 ZOPK (ve znění účinném od 1. 1. 2022 do 31. 12. 2023; pozn. soudu) ke schválení lesního hospodářského plánu pro dané LHC. Takový postup je vyvolán výše uvedenou specifickou právní úpravou v § 4 odst. 3 ZOPK, kdy uložení povinnosti „naturového“ posouzení jednotlivých těžeb v lesním hospodářském celku se schváleným lesním hospodářským plánem by bylo v rozporu se smyslem citovaného ustanovení. Žalobou napadené rozhodnutí, stejně jako prvostupňové rozhodnutí, tak žalovaný považuje za zákonné a věcně správné, a tudíž žalobu za nedůvodnou.

Vyjádření osoby zúčastněné na řízení – Lesy ČR

8. Lesy ČR jako osoba zúčastněná na řízení se k věci vyjádřily podáním ze dne 19. 8. 2024. Lesy ČR uvedly, že napadené rozhodnutí považují za správné. Dále se Lesy ČR vyjádřily k rozsahu a účelu plánovaného kácení včetně dopadu na evropsky významnou lokalitu Východní Krušnohoří, přičemž tento považovaly za vhodné a z hlediska lesního hospodářství za prospěšné pro tuto oblast.

Vyjádření osoby zúčastněné na řízení – Město Litvínov

9. Město Litvínov jako osoba zúčastněná na řízení se k věci vyjádřilo podáním ze dne 20. 8. 2024 ve znění doplnění ze dne 29. 8. 2024. Ve vztahu ke stěžejní právní otázce – nutnosti postupovat v daném případě podle § 45g, § 45h a § 45i ZOPK – Město Litvínov uvedlo, že tuto nechává k posouzení zdejšímu soudu. Současně poukázalo na skutečnost, že vydání napadeného rozhodnutí předcházelo zrušující rozhodnutí žalovaného, v němž prvostupňovému orgánu vytkl absenci posouzení vlivu plánovaného kácení na evropsky významnou lokalitu Východní Krušnohoří. K samotnému záměru kácení se Město Litvínov vyjádřilo zdrženlivě s tím, že zastává stanovisko, že v takto významné přírodní lokalitě měly být všechny zásahy dobře odůvodněné a promyšlené.

Posouzení věci soudem

10. O žalobě rozhodl soud v souladu s § 51 odst. 2 ve spojení s § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s. bez jednání.
11. Důvodem pro nařízení jednání nebyla ani potřeba dokazování. Veškeré listiny potřebné pro rozhodnutí věci jsou obsaženy ve správním spisu předloženém soudu žalovaným, jímž se dokazování neprovádí (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 1. 2009, č. j. 9 Afs 8/2008-117, publ. pod č. 2383/2011 Sb. NSS). Veškeré žalobcem v žalobě uplatněné důkazy pak byly nadbytečné pro identifikaci soudem shledaného podstatného porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, jež mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé [srov. již výše odkazovaný § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s.].
12. Napadené rozhodnutí žalovaného soud přezkoumal v řízení podle části třetí hlavy druhé prvního dílu s. ř. s., který vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 větě druhé a třetí a v § 75 odst. 2 větě první s. ř. s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost rozhodnutí správního orgánu pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení napadeného rozhodnutí ve smyslu § 72 odst. 1 věty první s. ř. s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že rozhodnutí správního orgánu nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení, a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních bodů musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu, nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s.
13. Na tomto místě soud předesílá, že po přezkoumání skutkového a právního stavu a po prostudování obsahu předloženého správního spisu dospěl k závěru, že žaloba je důvodná. Soud dále podotýká, že o skutkově i právně velice podobné věci mezi stejnými účastníky rozhodl rozsudkem ze dne 2. 12. 2025, č. j. 16 A 41/2023-47, přičemž od závěrů uvedených v tomto rozsudku neměl důvod se v projednávaném případě odchýlit.
14. Pro posouzení důvodnosti žaloby shledal soud stěžejní otázku, zda byl žadatelem zamýšlený zásah (lesní těžba listnatých stromů v LHC Litvínov a LHC Telnice v evropsky významné lokalitě Východní Krušnohoří) současně záměrem ve smyslu § 45h odst. 1 ZOPK. V případě kladné odpovědi by totiž měl krajský úřad nejprve vydat k předmětu žadatelovy žádosti stanovisko dle § 45i odst. 1 ZOPK, a to nehlédě na skutečnost, že žadatel o takové stanovisko výslovně nepožádal (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 8. 2014, č. j. 3 As 75/2013-112). Pokud by následně krajský úřad jako orgán ochrany přírody svým stanoviskem nevyloučil významný vliv záměru, musel by záměr být dále předmětem posouzení ve smyslu § 45h odst. 1 ZOPK podle zákona o posuzování vlivů (a opět dle

výsledku takového posouzení by mohly nastoupit další zákonné předpoklady k vydání souhlasu dle § 45c odst. 2 ZOPK). Mezi účastníky nynějšího řízení přitom není skutkového sporu o tom, že žádný takový proces (myšleno dle § 45i odst. 1 ani 2, resp. dle § 45h odst. 1 a 2) v řízení o žadatelově žádosti neproběhl, a spor tedy tkví v právní otázce, zda proběhnout měl.

15. Podle § 45c odst. 2 ZOPK platí, že „evropsky významné lokality vyhlášené podle odstavce 1 jsou chráněny před poškozováním a ničením. Využívají se pouze tak, aby nedošlo k závažnému nebo nevratnému poškození nebo ke zničení evropských stanovišť anebo stanovišť evropsky významných druhů vyžadujících územní ochranu tvořících jejich předmět ochrany a aby nebyla narušena jejich celistvost. K zásahům, které by mohly vést k takovým nežádoucím důsledkům, si musí ten, kdo tyto zásahy zamýšlí, předem opatřit souhlas orgánu ochrany přírody. Tento odstavec se na území evropsky významné lokality vyhlášené podle odstavce 1 vztahuje jen tehdy, neplatí-li pro ně přísnější ochrana podle části třetí tohoto zákona. Ochrana podle částí druhé a páté tohoto zákona a ustanovení § 45h a 45i nejsou dotčeny“.
16. Podle § 45g ZOPK, ve znění účinném do 31. 12. 2023, platilo, že „povolení, souhlas, kladné stanovisko nebo výjimku ze zákazu podle tohoto zákona pro evropsky významnou lokalitu nebo ptačí oblast může udělit orgán ochrany přírody pouze v případě, že bude vyloučeno závažné nebo nevratné poškozování přírodních stanovišť a biotopů druhů, k jejichž ochraně je evropsky významná lokalita nebo ptačí oblast určena, ani nedojde k soustavnému nebo dlouhodobému vyrušování druhů, k jejichž ochraně jsou tato území určena, pokud by takové vyrušování mohlo být významné z hlediska účelu tohoto zákona, nestanoví-li § 45i jinak“.
17. Podle § 45h odst. 1 ZOPK, ve znění účinném do 31. 12. 2023, platilo, že „jakákoliv koncepce nebo záměr, který může samostatně nebo ve spojení s jinými významně ovlivnit předmět ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti, podléhá hodnocení jeho důsledků na toto území a stav jeho ochrany z uvedených hledisek. To se nevztahuje na plány péče zpracované orgánem ochrany přírody pro toto území“. Poznámka pod čarou 19b) přitom u slova „koncepce“ odkazuje na zákon č. 244/1992 Sb., o posuzování vlivů rozvojových koncepcí a programů na životní prostředí, zatímco poznámka pod čarou 19c) u slova „záměr“ odkazuje na již výše zmíněný zákon o posuzování vlivů. Podle odst. 2 téhož ustanovení „při hodnocení důsledků koncepcí a záměrů podle odstavce 1 se postupuje podle zvláštních právních předpisů o posuzování vlivů na životní prostředí, pokud § 45i nebo § 4 odst. 5 nestanoví jiný postup“.
18. Podle § 45i odst. 1 ZOPK ve znění účinném do 31. 12. 2023 platilo, že „ten, kdo zamýšlí pořídit koncepci nebo uskutečnit záměr uvedený v § 45h odst. 1 (dále jen „předkladatel“), je povinen návrh koncepce nebo záměru předložit orgánu ochrany přírody ke stanovisku, zda může mít samostatně nebo ve spojení s jinými koncepcemi nebo záměry významný vliv na předmět ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti. Orgán ochrany přírody vydá odůvodněné stanovisko do 30 dnů ode dne doručení žádosti. V případě politiky územního rozvoje a územně plánovací dokumentace se předkládá zpráva o jejím uplatňování, nebo její zadání, anebo návrh obsahu aktualizace či změny územně plánovací dokumentace“. Podle odst. 2 téhož ustanovení platilo, že „jestliže orgán ochrany přírody svým stanoviskem podle odstavce 1 významný vliv podle § 45h odst. 1 nevyloučí, musí být daná koncepce nebo záměr předmětem posouzení podle tohoto odstavce postupem podle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí. Nevyloučí-li výsledek posouzení podle tohoto odstavce významný negativní vliv koncepce nebo záměru na předmět ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti, musí předkladatel zpracovat varianty řešení, jejichž cílem je významný negativní vliv vyloučit, nebo v případě, že vyloučení není možné, alespoň zmírnit; tyto varianty musí být také předmětem posouzení podle tohoto

odstavce postupem podle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí. Politika územního rozvoje a územně plánovací dokumentace se posuzují podle zvláštního právního předpisu“.

19. Vztahem výše citovaných zákonných ustanovení, představujících základní právní úpravu ochrany soustavy natura 2000, do níž spadá rovněž ochrana evropsky významných lokalit, se správní soudy ve své rozhodovací činnosti již opakovaně zabývaly. Zcela přehledně a srozumitelně tak učinil především Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 18. 12. 2015, č. j. 2 As 49/2013-109. Zde připomněl, že „*k otázce, co vše lze rozumět pod pojmem ‚záměr‘ a zda je definice tohoto pojmu determinována výčtem uvedeným v příloze č. 1 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí, se již vyslovil v (...) rozsudku ze dne 13. 8. 2014, č. j. 3 As 75/2013-112. V tomto rozsudku uvedl, že při výkladu pojmu ‚záměr‘ ve smyslu § 45h a 45i ZOPK nelze vycházet pouze z definice záměru obsažené v § 3 písm. a) zákona o posuzování vlivů na životní prostředí, ale je třeba vzít v úvahu i § 4 tohoto zákona, který vymezuje, co je předmětem posuzování vlivů záměru na životní prostředí. Uvedené ustanovení totiž vedle staveb, činností a technologií uvedených v příloze č. 1 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí činí předmětem posuzování i stavby, činnosti a technologie, které podle stanoviska orgánu ochrany přírody vydaného podle zvláštního právního předpisu (ZOPK) mohou samostatně nebo ve spojení s jinými významně ovlivnit území evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti [§ 4 odst. 1 písm. e) téhož zákona]“.* V témže rozsudku Nejvyšší správní soud navázal úvahou, dle které „*jestliže tedy není vyloučeno, aby záměr vyznačení turistické stezky mohl být principiálně záměrem ve smyslu ustanovení § 45h odst. 1 ZOPK, je na místě posoudit, zda má jeho konkrétní podoba (...) podléhat hodnocení vlivů na životní prostředí (ať již hodnocení ‚naturovému‘, které vychází z § 45h ZOPK a ze směrnice o stanovištích, či hodnocení ‚EIA‘ podle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí) a zda za účelem takového zjištění správní orgány (řádně) provedly procesní postup předvídaný § 45i ZOPK“.* V důsledku citovaného formuloval Nejvyšší správní soud v daném rozsudku zřetelně názor, že z § 45i odst. 1 ZOPK „*vyplývá, že orgán ochrany přírody musí v prvé řadě zhodnotit, zda významný vliv záměru na předmět ochrany (...) je možné bez rozumných pochybností naprosto vyloučit, anebo zda tento negativní vliv přinejmenším do určité míry vyloučit nelze; impulzem k postupu podle § 45i ZOPK je přitom návrh předkladatele záměru (...). Přikloní-li se potom orgán ochrany přírody k variantě druhé, tj. dospěje-li na podkladě skutkových okolností k přesvědčení, že významný vliv záměru na předmět ochrany může nastat, postupuje dále podle § 45i odst. 2 ZOPK, tedy přistoupí buď k naturovému hodnocení, nebo ke zjišťovacímu řízení [ve spojení s § 4 odst. 1 písm. e) zákona o posuzování vlivů na životní prostředí]. Jazykovým výkladem § 45i odst. 1 in fine ZOPK (‚Orgán ochrany přírody vydá odůvodněné stanovisko do 30 dnů od doručení žádosti‘) a § 45i odst. 2 věty první ZOPK [‚Jestliže orgán ochrany přírody svým stanoviskem podle odstavce 1 významný vliv podle § 45h odst. 1 nevyloučí (...)‘] lze dovodit, že stanovisko podle § 45i ZOPK musí být bezpodmínečně vydáno nejen v materiální, ale především ve formální podobě i tehdy, pokud orgán ochrany přírody dospěje k závěru, že významný vliv záměru na zvláště chráněného živočicha s jistotou vyloučit lze“.*- 20. Ve výše uvedeném rozsudku dále Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že „*jediným přijatelným způsobem, jakým lze dosáhnout povinnosti uvedené v naposledy uvedeném ustanovení (§ 45i odst. 1 ZOPK; pozn. zdejšího soudu), je vydání aktu, z něhož bude nejen patrný postoj orgánu ochrany přírody k existenci významného vlivu záměru na předmět ochrany, ale v němž bude tento postoj také srozumitelně a přesvědčivě odůvodněn (viz věta druhá ustanovení § 45i odst. 1 ZOPK předpokládající stanovisko odůvodněné). Nelze tedy dát za pravdu stěžovateli d), který je přesvědčen o nadbytečnosti takového stanoviska a možnosti jej pouze ‚začlenit‘ do odůvodnění jiného rozhodnutí (například do rozhodnutí podle § 44 odst. 3 ZOPK, jako tomu bylo v posuzovaném případě)“.* Přisvědčil pak Krajskému soudu v Českých Budějovicích v tom, že „*absentující*

úvaha správního orgánu nad tím, zda záměr vyznačení turistické trasy může mít (samostatně nebo ve spojení s jinými koncepcemi nebo záměry) významný vliv na příznivý stav populace zvláště chráněného živočicha (tetřeva bluše), nevtělená do formálního a řádně odůvodněného stanoviska, způsobuje rozpor se zákonem, pro který je důvodné zrušit rozhodnutí, jehož se toto stanovisko mělo stát podkladem“. Obecně navíc ke vztahu § 45i a § 45g ZOPK uvedl, že „zatímco § 45g ZOPK představuje svého druhu ‚generální klausuli‘, v níž zákonodárce popsal hlavní právní zásady a cíle, které mají být při ochraně evropsky významných lokalit a ptačích oblastí respektovány a naplněny a které je vždy třeba brát v úvahu při rozhodování o konkrétních povoleních, souhlasech, stanoviscích a výjimkách ze zákazů [lze tedy dát v nejobecnější rovině za pravdu stěžovateli d), který v tomto ustanovení spatřuje zákonnou podmínku pro veškeré právní akty týkající se činností s dopady na evropsky významné lokality a ptačí oblasti], praktickou aplikaci těchto obecných zásad upřesňují navazující ustanovení, zejména (...) § 45i odst. 1 a 2 ZOPK“.

21. Soud neshledal důvod se výše citovaných závěrů nepřidržet i v nyní posuzované věci. Pokud žalovaný ve svém vyjádření k žalobě argumentoval dřívějším závazným stanoviskem orgánu ochrany přírody k LHP Litvínov 2021–2030 a LHP Telnice 2021–2030, a s odkazem na § 4 odst. 3 ZOPK měl za to, že z důvodu takového stanoviska již neměl pravomoc aplikovat § 45h ZOPK také ve vztahu k jednotlivým navrhovaným těžbám vůči vlastníkovu lesa, soud mu nemůže přisvědčit, a to z následujícího důvodu.
22. Podle § 4 odst. 3 ZOPK (ve znění účinném od 1. 1. 2022 do 31. 12. 2023) platilo, že „závazné stanovisko orgánu ochrany přírody z hlediska tohoto zákona je také nezbytné ke schválení lesních hospodářských plánů a protokolárnímu předání lesních hospodářských osnov, k odlesňování a zalesňování pozemků nad 0,5 ha a k výstavbě lesních cest a lesních melioračních systémů. K pěstebním a těžebním zásahům v lesích prováděným v souladu s lesním hospodářským plánem nebo protokolárně převzatou lesní hospodářskou osnovou a při nahodilé těžbě se závazné stanovisko orgánu ochrany přírody nevyžaduje. Závazné stanovisko ke schválení lesních hospodářských plánů a protokolárnímu předání lesních hospodářských osnov se vydává na žádost příslušného orgánu státní správy lesů. K závazným stanoviskům vydaným po lhůtě 60 dnů od doručení žádosti příslušnému orgánu ochrany přírody se nepřiblíží. Požádá-li vlastník o předběžnou informaci podle § 90 odst. 24 o podmínkách vydání souhlasného závazného stanoviska ke schválení lesního hospodářského plánu, příslušný orgán tuto informaci poskytne zpravidla ke dni konání základního šetření, nejpozději do 60 dnů od obdržení žádosti“. Podle odstavce 5 téhož paragrafu přitom platilo, že „v rámci řízení o vydání závazného stanoviska podle odstavce 3 orgán ochrany přírody provede také hodnocení důsledků lesních hospodářských plánů a lesních hospodářských osnov pro evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti. Orgán ochrany přírody nevydá souhlasné závazné stanovisko ke schválení lesních hospodářských plánů a protokolárnímu předání lesních hospodářských osnov, pokud by měly významný negativní vliv na příznivý stav předmětu ochrany evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti. V ostatních případech orgán ochrany přírody vydá souhlasné závazné stanovisko. Závazné stanovisko ke schválení lesních hospodářských plánů a protokolárnímu předání lesních hospodářských osnov nabrazuje odůvodněné stanovisko podle § 45i odst. 1. Na postup hodnocení důsledků lesních hospodářských plánů a lesních hospodářských osnov se nepoužijí ustanovení zvláštních právních předpisů o posuzování vlivů na životní prostředí“.
23. Dle soudu je z citovaného textu zákona zjevné, že tento se týká vydávání závazného stanoviska jen a pouze ke schválení lesních hospodářských plánů (případně k protokolárnímu předání lesních hospodářských osnov), a to zvláště v případě, pokud by mohly ovlivnit evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti. Jde o svého druhu zvláštní právní úpravu

zajišťující průchod zájmům ochrany přírody a krajiny ve vztahu k uvedeným specifickým právním nástrojům konceptualizace lesního hospodářství (lesního hospodářského plánu či osnov). Z ničeho však nevyplývá, že by mělo jít rovněž o speciální úpravu pro konkrétní zamýšlené těžební zásahy při lesním hospodaření v evropsky významné lokalitě. Pro takové zamýšlené zásahy naopak § 45c odst. 2 ZOPK i nadále předpokládá souhlas orgánu ochrany přírody, a to se všemi konsekvencemi. To ostatně potvrzuje i odborná literatura, podle níž „závazné stanovisko orgánu ochrany přírody podle § 4 odst. 3 nenabrazuje případná jiná nutná rozhodnutí, resp. správní akty orgánů ochrany přírody, pokud by se v budoucnu hospodářská činnost v lese dostala do kolize s ustanoveními komentovaného zákona, zejména pokud se týká zvláštní územní či druhové ochrany“ (srov. Jelínková, J. *Zákon o ochraně přírody a krajiny: praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2021, § 4). K témuž závěru dospěla i další odborná publikace, podle které „závazné stanovisko, kterým byl udělen souhlas ke schválení LHP (předání LHO), nenabrazuje pro futuro případná potřebná rozhodnutí orgánu ochrany přírody, zejména pokud se týká zvláštní územní či druhové ochrany. Půjde zejména o případy povolení výjimky ze zákazů daných v základních ochranných podmínkách zvláště chráněných území podle § 43, povolení výjimky ze zákazů u zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů podle § 56, povolení odchylného postupu při obecné ochraně ptáků podle § 5b, **souhlas k zásahu do evropsky významné lokality podle § 45c odst. 2**, souhlas k činnostem vázaným na předchozí souhlas v bližších ochranných podmínkách zvláště chráněných území podle § 44 odst. 3 či souhlas k činnostem v ochranném pásmu zvláště chráněných území podle § 37“ (Stejskal, V. *Zákon o ochraně přírody a krajiny: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2016, § 4; zvýraznění doplněno soudem).

24. Závazné stanovisko orgánu ochrany přírody dle § 4 odst. 5 ZOPK tak nahrazuje odůvodněné stanovisko dle § 45i odst. 1 téhož zákona pouze v procesu schvalování lesního hospodářského plánu (či protokolárního předání lesních hospodářských osnov), nikoli v navazujících řízeních dle § 45c odst. 2 uvedeného zákona, mezi která se řadí i zamýšlená těžba v nyní posuzované věci. V takovém řízení o vydání souhlasu orgánu ochrany přírody s těžbou je pak třeba vážit, zda je zamýšlený záměr „zásahem“ ve smyslu § 45h odst. 1 ZOPK, jenž by mohl samostatně nebo ve spojení s jinými významně ovlivnit předmět ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti, a to i přesto, že jde o zamýšlenou těžbu v lesním hospodářském celku, pro který byl schválen lesní hospodářský plán postavený na souhlasném stanovisku orgánu ochrany přírody dle § 4 odst. 5 ZOPK.
25. Jak již soud uvedl výše, orgán ochrany přírody v řízení o žádosti o vydání souhlasu dle § 45c odst. 2 ZOPK je povinen vydat stanovisko dle § 45i odst. 1 téhož zákona k otázce, zda záměr může mít samostatně nebo ve spojení s jinými koncepcemi nebo záměry významný vliv na předmět ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti, a to i v případě, kdy žadatel o vydání souhlasu záměr formálně nepředložil orgánu ochrany přírody právě k takovému postupu (ale pouze k vydání souhlasu dle § 45c odst. 2 uvedeného zákona). Až takovýmto stanoviskem orgánu ochrany přírody a krajiny může být autoritativně vyloučen významný vliv záměru ve smyslu § 45h odst. 1 ZOPK.
26. Pokud prvostupňový orgán v nyní posuzované věci takto nepostupoval, tedy nevydal stanovisko dle § 45i odst. 1 ZOPK k žadatelem označenému záměru těžby v LHC Litvínov a LHC Telnice, a namísto toho vydal souhlas (byť v menším než požadovaném rozsahu) se zamýšlenou těžbou ve vymezených porostech, dopustil se podstatného porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, které mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé ve smyslu § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s. (srov. bod 42 rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 22. 3. 2017, č. j. 31 A 100/2015-137). Ani žalovaný pak v odvolacím řízení dané

pochybení krajského úřadu nenapravit a jím způsobenou vadu řízení nezhojil, když se (přínejmenším dle obsahu vlastního vyjádření k žalobě) nesprávně domníval, že stanovisko dle § 45i odst. 1 ZOPK nebylo třeba v nynější věci vydávat s ohledem na již dříve vydané závazné stanovisko orgánu ochrany přírody dle § 4 odst. 3 ZOPK (ve znění účinném do 31. 12. 2023) ke schválení lesního hospodářského plánu pro dotčené LHC.

27. Pro shledané podstatné porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, které mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, bylo třeba bez dalšího přistoupit ke zrušení jak žalobou napadeného rozhodnutí [§ 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s.], tak i ke zrušení rozhodnutí prvostupňového (§ 78 odst. 3 téhož zákona). Rovněž bylo zjevně nadbytečné posuzovat v tomto řízení o žalobě také navazující žalobní argumentaci, která poněkud předčasně hypotetizovala, že pokud by bývalo bylo stanovisko dle § 45i odst. 1 ZOPK krajským úřadem před vydáním prvostupňového rozhodnutí učiněno, nemohlo by znít na vyloučení významného vlivu záměru ve smyslu § 45h odst. 1 téhož zákona. Prvotní posouzení, zda je u předmětného záměru (těžby v žadatelem uvedené lokalitě a v objemu, druhu a stáří stromů) vyloučen významný vliv dle § 45h odst. 1 ZOPK, nenáleží správnímu soudu, nýbrž orgánu ochrany přírody, a to právě formou stanoviska dle § 45i odst. 1 téhož zákona. Správní soud není tím, kdo by měl v řízení o žalobě chybějící stanovisko i jeho závěry nahrazovat provedením komplexního nalézacího řízení. I proto soud neprovedl žádný z žalobcem označených důkazů, jež směřovaly právě k možnému výsledku posuzování vyloučení významného vlivu záměru na danou evropsky významnou lokalitu.
28. Vzhledem k výše uvedenému soud žalobou napadené rozhodnutí výrokem I. tohoto rozsudku zrušil dle § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s. pro podstatné porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, které mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. S ohledem na to, že stejným nedostatkem bylo stiženo již řízení před krajským úřadem, přistoupil soud podle § 78 odst. 3 s. ř. s. také ke zrušení prvostupňového rozhodnutí. Současně soud vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení dle § 78 odst. 4 s. ř. s. V něm budou správní orgány podle § 78 odst. 5 s. ř. s. vázány právními názory, které soud vyslovil v tomto zrušujícím rozsudku.
29. Žalobce měl ve věci plný úspěch, soud proto podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. ve výroku II. rozsudku uložil žalovanému zaplatit žalobci do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení o žalobě ve výši 9 800 Kč. Ta se skládá z částky 3 000 Kč za zaplacený soudní poplatek a z odměny a náhrady hotových výdajů jeho zástupce (advokáta). S účinností od 1. 1. 2025 byla vyhláška č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), novelizována vyhláškou č. 258/2024 Sb., podle jejíhož čl. II „za právní služby poskytnuté přede dnem nabytí účinnosti této vyhlášky přísluší advokátovi odměna podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti této vyhlášky“. Soud proto při stanovení výše nákladů žalobcova zastoupení vyšel ze znění advokátního tarifu účinného do 31. 12. 2024 (dále jen „AT“), když veškeré ze spisu vyplývající úkony právní služby poskytl zástupce žalobci před 1. 1. 2025. Náklady právního zastoupení žalobce se skládají z částky 6 200 Kč za dva úkony právní služby zástupce žalobce po 3 100 Kč podle § 7 bod 5, § 9 odst. 4 písm. d) AT [převzetí a příprava zastoupení – § 11 odst. 1 písm. a) AT, podání žaloby – § 11 odst. 1 písm. d) AT] a z částky 600 Kč jako náhrady souvisejících hotových výdajů advokáta (dva režijní paušály po 300 Kč podle § 13 odst. 1 a 4 AT).
30. O náhradě nákladů řízení u osob zúčastněných na řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 5 s. ř. s. Osoba zúčastněná na řízení má právo na náhradu jen těch nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil. Z důvodů zvláštního zřetele hodných

jí může soud na návrh přiznat právo na náhradu dalších nákladů řízení. V daném případě soud osobám zúčastněným na řízení žádnou povinnost neuložil a neshledal ani žádné důvody zvláštního zřetele hodné k přiznání náhrady jejich nákladů řízení. Proto soud výrokem III. tohoto rozsudku rozhodl, že osoby zúčastněné na řízení nemají právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Ústí nad Labem 28. dubna 2026

Mgr. Václav Trajer v. r.
předseda senátu